

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 623/2012-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. G., B., zastúpeného N. s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. P. N., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8 C/213/2009 z 21. februára 2011 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co/94/2011 z 31. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. G., o d m i e t a pre jej neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2012 doručená sťažnosť Ing. I. G., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného N. s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. P. N., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C/213/2009 z 21. februára 2011 a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co/94/2011 z 31. mája 2012.

Z obsahu sťažnosti, z príloh k nej pripojených a zo zistení ústavného súdu vyplývajú tieto skutočnosti:

Návrhom na začatie konania, ktorý bol okresnému súdu doručený 23. septembra 2009, sa sťažovateľ domáhal proti mestu P. podľa § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) určenia neplatnosti odvolania z funkcie hlavného kontrolóra uznesením č. 178/2006/C Mestského zastupiteľstva mesta P. z 20. októbra 2006 a zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 60 000 €. O návrhu na začatie konania okresný súd uznesením sp. zn. 8 C/213/2009 z 21. februára 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) takto rozhodol:

„I. Konanie v časti o určenie neplatnosti odvolania z funkcie hlavného kontrolóra uznesením č. 178/2006/C mestského zastupiteľstva Mesta P. zastavuje.

II. Po právoplatnosti tohto uznesenia postupuje konanie v časti o určenie neplatnosti odvolania navrhovateľa z funkcie hlavného kontrolóra uznesením č. 178/2006/C mestského zastupiteľstva Mesta P. Okresnej prokuratúry P.

III. Konanie v časti o zaplataenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 60.000 eur prerušuje do právoplatnosti rozhodnutia Okresnej prokuratúry P, o návrhu v časti určenia neplatnosti odvolania z funkcie hlavného kontrolóra uznesením č. 178/2006/C mestského zastupiteľstva Mesta P.“

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že „... v danom prípade nie je splnená podmienka konania spočívajúca v právomoci tunajšieho súdu na konanie o predmetnom návrhu v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti odvolania navrhovateľa z funkcie hlavného kontrolóra, ku ktorému došlo vyššie špecifikovaným uznesením prijatým mestským zastupiteľstvom Mesta P.

Je zrejmé, že navrhovateľ na základe podaného návrhu v podstate žiada preskúmať zákonnosť uznesenia mestského zastupiteľstva a následne určiť jeho neplatnosť, pretože

k odvolaniu z funkcie došlo práve uznesením prijatým mestským zastupiteľstvom. Vyššie citované zákonné ustanovenie zákona o prokuratúre výslovne upravuje osobitný postup, ktorým je takéto preskúmanie možné, t. j. prostredníctvom protestu prokurátora, a v prípade nevyhovenia protestu dáva ustanovenie § 250zf ods. 1 O. s. p. prokurátorovi možnosť podať v rámci správneho súdnictva návrh na zrušenie tohto uznesenia.

Uvedená právna úprava, podľa názoru súdu, súčasne vylučuje možnosť domáhať sa určenia neplatnosti odvolania z funkcie hlavného kontrolóra, ktoré bolo prijaté vo forme uznesenia mestského zastupiteľstva, určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) O. s. p., nakoľko týmto spôsobom by sa v podstate obchádzala osobitná právna úprava obsiahnutá v zákone o prokuratúre a následne v V. časti O. s. p.

Súd preto dospel záveru, že v danom prípade nie je s poukazom na § 7 ods. 1 O. s. p. daná právomoc tunajšieho súdu na konanie o podanom návrhu v časti určenia neplatnosti odvolania z funkcie hlavného kontrolóra a preto konanie v tejto časti zastavil, s tým, že po právoplatnosti uznesenia, bude konanie v tejto časti postúpené príslušnej prokuratúre.

O prerušení konania v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 60.000 eur súd rozhodol s poukazom na § 109 ods. 2, písm. c) O.s.p., nakoľko na Okresnej prokuratúre sa v zmysle výroku II. tohto uznesenia bude riešiť otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v zostávajúcej časti návrhu.“

Sťažovateľ uznesenie okresného súdu napadol odvolaním. Krajský súd na základe podaného odvolania proti uzneseniu okresného súdu uznesením sp. zn. 11 Co/94/2011 z 31. mája 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol o odvolaní tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Krajský súd napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že „jednou zo základných podmienok konania, ktorých dodržanie je predpokladom toho, aby konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie, je právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci. Na to, či je daná právomoc súdu na konanie v konkrétnej veci, súd prihliadne z úradnej povinnosti v každom štádiu konania. Ak súd zistí, že vec nepatrí do jeho právomoci, konanie zastaví a vysloví, ktorému orgánu bude vec postúpená. ... Nedostatok právomoci súdu na konanie vo veci je totiž neodstrániteľným nedostatkom podmienky

konania. Právomoc súdu je v ustanovení § 7 Občianskeho súdneho poriadku vymedzená tak, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (ods. 1). Ďalej v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (ods. 2). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (ods. 3).

Konanie o preskúmaní zákonnosti uznesení obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva vyššieho územného celku je upravené v siedmej hlave upravujúcej osobitné konania, konkrétne v ustanovení § 250zf piatej časti OSP.

Podľa § 250zf ods. 1 OSP ak obecné zastupiteľstvo, mestské zastupiteľstvo, miestne zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku nezruší na základe protestu prokurátora svoje uznesenie, ktoré je v rozpore so zákonom, môže prokurátor podať na súd návrh na zrušenie tohto uznesenia.

Odvolačí súd vzhľadom na vyššie uvedené poukazuje na to, že prvostupňový súd vec správne právne posúdil, správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Odvolačí súd sa s jeho závermi plne stotožňuje s použitím ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. sa obmedzuje už len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, na ktoré v podrobnostiach odkazuje.“

K odvolacím argumentom sťažovateľa krajský súd uviedol: „... odvolací súd za to, že preskúmané uznesenie mestského zastupiteľstva je zmiešaným typom správneho aktu, v ktorom sa prelína znak individuálneho správneho aktu tým, že sa dotýka práv a oprávnených záujmov konkrétnej fyzickej osoby, ale rovnako aj znak normatívneho správneho aktu, keďže ho mestské zastupiteľstvo vydalo na základe zákonom zverenej

právomoci a jeho zákonnosť sa preskúmava podľa § 250zf OSP tak ako to uviedol aj Najvyšší súd SR vo svojom uznesení sp. zn. 6 Sžo 146/2010. ... Limitom súdneho prieskumu je zákonnosť. Zákonnosťou rozhodnutí a postupov je súlad týchto rozhodnutí a postupov s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa zásadne obmedzí len na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza, nie sú pochybné, najmä s ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému orgán verejnej správy dospel. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. ... Správny súd nemôže preskúmať vhodnosť a účelnosť obsahu výrokov napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. Posudzovanie vhodnosti a účelnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy správne súdnictvu nepatrí, lebo súdy by takýmto posudzovaním nahrádzovali orgány výkonnej moci a zasahovali by nedovoleným spôsobom do otázok voľnej úvahy správneho orgánu. Ak by súd posudzoval kvalitu plnenia povinností hlavného kontrolóra, dokonca určiac, že v danej veci nebolo hrubé ani opakované zanedbanie povinnosti z jeho strany preukázané, prekročil by tak právomoc súdu a súd by tak v podstate zasiahol do právomoci mestského zastupiteľstva vymedzenej v § 11 ods. 4 Zákona o obecnom zariadení. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že uznesenie mestského zastupiteľstva nie je právnym úkonom, ktorého (ne)platnosť by mohol súd prvého stupňa posúdiť podľa tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku a ktoré konanie by tak mohlo byť predmetom tzv. určovacej žaloby v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. ako to žiada navrhovateľ. Ustanovenie § 22 ods. 1 písm. c/ Zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre totiž výslovne upravuje osobitný postup, ktorým je takéto preskúmanie možné, a to prostredníctvom protestu prokurátora a v prípade nevyhovenia protestu dáva ustanovenie § 250 zf ods. 1 O. s. p. prokurátorovi možnosť podať v rámci správneho súdnictva návrh na zrušenie tohto uznesenia. Uvedená právna úprava tak súčasne vylučuje možnosť domáhať sa určenia neplatnosti odvolania z funkcie hlavného kontrolóra, ktoré bolo prijaté vo forme uznesenia mestského zastupiteľstva určovacou žalobou podľa § 80 písm. c/ O. s. p. Z vyššie uvedených dôvodov, ak by aj zo strany prokurátora nebol v zmysle § 26 Zák. o prokuratúre podaný

protest a následne by nenastal postup podľa § 250 zf O. s. p., nešlo by u navrhovateľa o postup priečiaci sa zásadám demokratického právneho štátu (tzv. denegatio iustitiae, odopretie spravodlivosti).“

Porušenie sťažovateľom označených práv sťažovateľ odôvodňuje tým, že *«... mu bolo Uznesením OS a Uznesením KS odňaté právo konať pred súdom, a to tvrdením, že uvedené súdy nemajú právomoc rozhodnúť o predloženej veci a tvrdením, že v zmysle § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a § 22 ods. 1 písm. c) zákona o prokuratúre, ako aj § 250zf ods. 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku, je „upravený osobitný postup, ktorým je takéto preskúmanie možné, t. j. prostredníctvom protestu prokurátora, a v prípade nevyhovenia protestu je daná možnosť prokurátorom podať v rámci správneho súdnictva návrh na zrušenie uznesenia“.»*

Sťažovateľ ďalej uvádza, že *„... vo svojom návrhu poukazoval tak na jeho (uznesenie mestského zastupiteľstva č. 178/2006/C mesta P. z 20. októbra 2006, pozn.) nezákonnosť čo do väčšiny použitej na jeho odvolanie, ako aj na nedostatok dôvodov a dôkazov preukazujúcich hrubé porušenie jeho povinností ako dôvodu na odvolanie z funkcie. Uznesením mestského zastupiteľstva došlo k zásahu do práv navrhovateľa, čím bol jednoznačne dotknutý jeho osobný status.“. Z uvedených dôvodov je toho názoru, že „... takáto právomoc je jednoznačne daná všeobecným súdom, na ktoré sa so svojím návrhom aj neúspešne obrátil. ... Navrhovateľ má za to, že súdy mali jeho vec riadne prejednať. V právnom štáte je neprijateľný stav, keď osoba ktorá bola dotknutá na svojich právach, okrem iných aj práva na prístup k funkcii, nemá možnosť obrátiť sa na žiadny nestranný a nezávislý tribunál, ktorý by vec preskúmal. S poukazom na vyššie uvedené máme za to, že konaním Okresného súdu Piešťany, ako aj Krajského súdu v Trnave, došlo k porušeniu práva navrhovateľa na spravodlivé súdne konanie.“.*

Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie namieta, že uznesením krajského súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a domáha sa, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Piešťany vo veci vedenej pod sp. zn. 8C/213/2009 a Krajský súd v Trnave vo veci vedenej pod sp. zn.: 11Co/94/2011 porušili základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Uznesenie Okresného súdu Piešťany zo dňa 21. 02. 2011, sp. zn. 8C/213/2009 a Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. 05. 2012, sp. zn. 11Co/94/2011, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva súd náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,50 EUR, ktorú sú Okresný súd Piešťany a Krajský súd v Trnave povinní vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa vedený v U., a.s., č. účtu..., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 24. augusta 2012 proti uzneseniu krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu dovolanie. V čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom okresný súd dovolanie sťažovateľa ešte nepredložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolaciemu súdu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 20 ods. 1 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštantne pripomína, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov v koncepte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s konceptom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

1. K namietanému porušeniu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, „... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri posudzovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 201 a nasl. OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti uzneseniu okresného súdu účinný opravný prostriedok (odvolanie) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia práv (ktorý aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany označených základných práv vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti dospel k záveru, že podmienky prijatia sťažnosti na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku právomoci.

2. K namietanému porušeniu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti ďalej preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, „... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“.

Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že samotné namietanie porušenia niektorého zo základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv

a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, prostredníctvom sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie a rozhodovanie o nej. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje.

Ústavný súd je v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu obsahuje okrem iného aj princíp minimalizácie jeho zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010).

Zo skutočností uvedených sťažovateľom, z príloh pripojených k sťažnosti, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že ochrany svojich v sťažnosti označených práv sa sťažovateľ domáha tak sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj dovolaním podaným najvyššiemu súdu, o ktorom najvyšší súd ako dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti nerozhodol. Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu sťažovateľ podaním dovolania (založeného v zásade na obdobnej argumentácii, akú uplatňuje v sťažnosti podanej ústavnému súdu), ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach

právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné (m. m. IV. ÚS 242/2010).

Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (m. m. IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 180/2010, III. ÚS 504/2011).

Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebol s ich uplatnením úspešný, môže predložiť sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie tohto základného práva alebo slobody ústavnému súdu. K tomu treba dodať, že sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí.

Ústavný súd ani v danom prípade nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odklonil od už stabilne v jeho judikatúre vyslovovaného názoru (m. m. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09,

IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010). Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, ak by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov na obdobný postup, aký zvolil v okolnostiach daného prípadu sťažovateľ, t. j. na paralelné podávanie sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

S poukazom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri jej predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti nezistil porušenie sťažovateľom označených práv a sťažnosť z uvedených dôvodov odmietol, tak rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa (návrhu na zrušenie uznesenia okresného súdu, uznesenia krajského súdu a priznanie náhrady trov právneho zastúpenia),

ktoré sa vecne viažu na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv, stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012